

DECIZIE

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală
Judecătorii Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către reprezentantul Valentinei Strugaru, avocatul Andrei Briceac,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dora Gavgaș (Loghin) împotriva lui Gheorghe Loghin, Nicolai Mușet, Valentina Strugaru cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil și recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare,

și acțiunea înaintată de Valentina Strugaru împotriva Dorei Gavgaș (Loghin), Gheorghe Loghin, Nicolai Mușet, Rodica Rusu, Societatea cu răspundere limitată „Stilconstruct” și Oficiul Cadastral teritorial Chișinău Întreprinderea de Stat „Cadastru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, recunoașterea nulității contractelor de vânzare-cumpărare și obligarea înregistrării dreptului de proprietate în Registrul Bunurilor Imobile,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018, în partea respingerii cererii avocatului Andrei Briceac în interesele Valentinei Strugaru privind scutirea de la plata taxei de stat și nu a fost dat curs cererii de apel depusă de către Valentina Strugaru,

c o n s t a t ă:

La 14 decembrie 2007 Dora Gavgaș (Loghin) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Loghin și Valentina Strugaru cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil și recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, din luna iunie 2002 locuiește împreună cu Gheorghe Loghin și duc o gospodărie în comun, construind în acest timp din mijloace comune casă de locuit situată în mun. Chișinău str. Columna 144 E, înregistrată la OCT cu nr. cadastral 0100418067 la 24 martie 2006, ca construcție nefinisată.

A menționat că toate materialele de construcție au fost procurate din mijloace comune, iar la 14 iulie 2005 a fost încheiat contractul de vânzare - cumpărare a terenului de pământ de lângă casă cu suprafața de 0,051 ha, conform titlului de autentificare nr. 0100418067, care a fost procurat, de asemenea, din mijloace comune.

A declarat că la 16 iunie 2006 în baza contractului de vânzare-cumpărare, autentificat notarial, a fost vândut lui Nicolai Mușet casa de locuit, situată în mun. Chișinău str. Columna 144 E.

La 23 iunie 2008 în ședința de judecată reclamanta Dora Gavgaș (Loghin) și-a modificat cerințele acțiunii, înaintând cerere suplimentară împotriva lui Nicolai Mușet solicitând anularea contractului de vânzare - cumpărare din 16 iunie 2006 a casei de locuit situată în mun. Chișinău str. Columna 144 E.

A indicat că prin hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 11 februarie 2008 a fost constatat faptul concubinajului, începând din luna iunie 2002, între Dora Gavgaș și Gheorghe Loghin. Astfel, consideră că îi aparține 1/2 cotă - parte din imobilul constituit din casă și terenul cu suprafața de 0,051 ha din str. Columna 144 „E” mun. Chișinău, iar contractul de vânzare - cumpărare a fost întocmit fără acordul ei și din aceste considerente solicită anularea contractului de vânzare - cumpărare a casei din 16 iunie 2006 și radierea înscrierii dreptului de proprietate din Registrul Bunurilor Imobile.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău 27 iunie 2008 acțiunea a fost admisă integral. A fost recunoscut după Dora Gavgaș (Loghin) dreptul de proprietate asupra 1/2 cotă – parte a casei de locuit, situată pe str. Columna 144 „E”, mun. Chișinău nr. cadastral 0100418067 și terenului de pământ cu suprafața de 0,051 ha, titlul de autentificare nr. 100418067. A fost recunoscut nul contractul de vânzare - cumpărare din 16 iunie 2006 conform căruia Gheorghe Loghin a vândut lui Nicolai Mușet casa de locuit, situată pe str. Columna 144 „E”, mun. Chișinău și terenul cu suprafața de 0,051 ha. A fost dispusă radierea înscrierii dreptului de proprietate a lui Nicolai Mușet asupra casei de locuit, situată pe str. Columna 144 „E”, mun. Chișinău și terenul cu suprafața de 0,051 ha. A fost dispusă perfectarea de către Oficiul Cadastral teritorial a schimbărilor respective în Registrul Bunurilor Imobile (f.d. 91- 93, Vol. I)

La data de 03 septembrie 2014 Valentina Strugaru a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 iunie 2008, solicitând repunerea în termen a cererii de revizuire, admiterea cererii de revizuire, casarea hotărârii sus indicate și adoptarea unei noi hotărâri de respingerea acțiunii înaintate de către Dora Gavgaș (Loghin) (f.d. 97 – 99, Vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 martie 2015 a fost repusă în termen cererea de revizuire și admisă revizuire depusă de către Valentina Strugaru, a fost casată integral hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 iunie 2008 și a fost dispusă rejudecarea cauzei (f.d.168-171, Vol. I).

La 21 decembrie 2015 Valentina Strugaru a înaintat acțiune reconvțională împotriva lui Gheorghe Loghin, Dora Gavgaș (Loghin), Nicolai Mușet și SRL „Stil Construct” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra 1/2 cotă parte din terenul cu suprafața de 0,051 ha situate pe adresa mun. Chișinău, str. Columna 144E, nr. cadastral 0100418.067, recunoaștea nulă a contractul de vânzare-cumpărare din 16 iunie 2006, înregistrat sub nr. 1803 încheiat între Gheorghe Loghin și Nicolai Mușet.

La 10 septembrie 2014 Valentina Strugaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Loghin, Dora Gavgaș (Loghin), Rodica Rusu, SRL „Stilconstruct” și ÎS „Cadastru” cu privire la anularea contractului de vânzare

cumpărare nr. 5133 din 04 mai 2012, anularea contractului de vânzare cumpărare nr. 7658 din 10 iulie 2012, recunoașterea dreptului de proprietate a Valentinei Strugaru asupra 1/2 cotă parte din terenul cu nr. cadastral 0100418.067 situat în mun. Chișinău, str. Columna 144 E, obligarea ÎS „Cadastru” să înregistreze în Registru Bunurilor Imobile dreptul de proprietate a Valentinei Strugaru asupra 1/2 cotă parte din terenul cu nr. cadastral 0100418.067 situat în mun. Chișinău str. Columna 144 E și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 mai 2016 cauza civilă la acțiunea Valentinei Strugaru împotriva lui Gheorghe Loghin, Dorei Gavgaș (Loghin), Rodicăi Rusu, SC ”Stilconstruct” SRL și ÎS „Cadastru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și anularea contractelor de vânzare-cumpărare a fost conexată cu cauza civilă la acțiunea Dorei Gavgaș (Loghin) împotriva lui Gheorghe Loghin și Valentinei Strugaru privind partajarea averii comune.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 09 iunie 2017 acțiunea înaintată de Dora Gavgaș (Loghin) împotriva lui Gheorghe Loghin, Nicolai Mușet și Valentina Strugaru a fost admisă parțial și a fost recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil compus din casa de locuit și teren situate pe str. Columna, 144E, mun. Chișinău încheiat la data de 16 iunie 2006 între Gheorghe Loghin și Nicolai Mușet. În rest, cerințele au fost respinse. Acțiunea Valentinei Strugaru împotriva Dorei Gavgaș (Loghin), Gheorghe Loghin, Nicolai Mușet, SRL „Stilconstruct”, Rodica Rusu și ÎS „Cadastru” a fost respinsă ca nefondată (f.d.39-46, Vol. III).

La data 15 iunie 2017 reprezentantul Valentinei Strugaru, avocatul Andrei Briceac, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 09 iunie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii depuse de Valentina Strugaru.

La data de 07 iulie 2017 Dora Loghin (Gavgaș) a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 09 iunie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 martie 2015, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii depuse de Valentina Strugaru.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017 nu a fost dat curs cererilor de apel depuse de către reprezentantul Valentinei Strugaru, avocatul Andrei Briceac și Dora Loghin (Gavgaș) și a fost acordat apelanților termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea cererilor de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat, a fost explicat apelanților că în caz dacă nu vor lichida neajunsurile în termenul indicat, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu toate actele vor fi restituite, a fost numită cauza spre examinare pentru data de 31 ianuarie 2018, ora 10:00.

La data de 14 decembrie 2017 reprezentantul Valentinei Strugaru, avocatul Andrei Briceac, a depus cerere de apel motivată. Concomitent cu apelul motivat a anexat ordinul de încasare a taxei de stat din data de 15 decembrie 2017 în sumă de 300 de lei, solicitând scutirea parțială de la plata taxei de stat.

La data de 31 ianuarie 2018 reprezentantul Valentinei Stugaru, avocatul Andrei Briceac, a depus cerere prin care a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare

a acțiunii, prin aplicarea sechestrului asupra terenului cu suprafața de 0,051 ha, din mun. Chișinău, str. Columna 144E, nr. cadastral 0100418.067. Totodată a depus și cerere de amânare a ședinței de judecată din aceeași dată invocând motivul antrenării în altă ședință de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018 au fost respinse cererile reprezentantului Valentinei Strugaru, avocatului Andrei Briceac, cu privire la amânarea ședinței de judecată, cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, a fost respinsă cererea reprezentantului Valentinei Strugaru, avocatului Andrei Briceac, cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu a fost dat curs cererii de apel depusă de Valentina Strugaru și a fost acordat apelantei termen pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18450 de lei până la următoarea ședință de judecată. A fost admisă cererea reprezentantului Dorei Loghin, avocatul Oleg Eni, cu privire la prelungirea termenului pentru achitarea taxei de stat și a fost acordat apelantei Dora Loghin termen suplimentar pentru lichidarea neajunsurilor stabilite prin încheierea din 23 noiembrie 2017 și anume prezentarea dovezii de plată a taxei de stat până la următoarea ședință de judecată. Ședința de judecată a fost stabilită pentru data de 21 martie 2018, ora 12:00.

La 21 februarie 2018 reprezentantul Valentinei Strugaru, avocatul Andrei Briceac, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate în partea respingerii cererii de scutire parțială de plata taxei de stat a apelantei și obligarea Valentinei Strugaru să achite taxa de stat cu pronunțarea unei noi hotărâri de scutire parțială a Valentinei Strugaru de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu încheierea în partea recurată, considerând-o ilegală și neântemeiată care urmează a fi casată și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii apelantei Valentina Strugaru cu privire la scutirea parțială de la plată a taxei de stat.

În motivarea recursului, reprezentantul Valentinei Strugaru, avocatul Andrei Briceac, a invocat că dreptul apelantei de a se adresa în instanța de judecată nu poate fi îngădit prin impunerea achitării taxei de stat în sumă de 18 450 de lei, sumă pe care apelanta este în imposibilitate de a o achita în volum deplin din cauza lipsei surselor financiare, nefiind angajată în câmpul muncii.

A considerat că impunerea apelantei la plata integrală a taxei de stat este inechitabil și încalcă dreptul apelantei de acces la justiție.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul declarat se consideră a fi depus în termen, deoarece din materialele dosarului nu poate fi stabilit cu certitudine momentul comunicării recurenței cu încheierea contestată.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel în partea contestată din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 prevede că, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă, că instanța de judecată, în vederea neîngrădirii dreptului părților privind accesul liber la justiție, la cerere, poate scuti persoana fizică sau juridică de plata taxei de stat, în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere și de dovezile prezentate.

În cererea de scutire a persoanei fizice se vor expune circumstanțele care justifică solicitarea și vor fi anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane, dovada lipsei conturilor bancare etc.).

Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat ca dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atât timp cât statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o

restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției din cauza *Kreuz vs Polonia* (28249/95), faptul că dreptul de acces la o instanță de judecată nu are un caracter absolut, fiind normal și dezirabil ca acesta să fie supus anumitor limitări, intrinseci forței de reglementare legislativă specifice oricărui stat de drept. Astfel, pot exista limitări de natură procedurală, precum imperativul parcurgerii unei proceduri prealabile și chiar limitări de natură financiară, precum impunerea unor taxe judiciare. Importantă rămâne însă rezonabilitatea acestor limitări, ele trecând limitele convenționale atunci când restricționează accesul la justiție în asemenea mod încât aduc atingere însăși esenței dreptului consacrat în beneficiul tuturor justițiabililor. În acest sens, este respinsă teza ce echivalează dreptul de acces la justiție cu gratuitatea actului de justiție.

Din perspectiva celor menționate supra, Colegiul constată că, instanța de apel justificat a respins scutirea parțială de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel înaintate de Valentina Strugaru, deoarece titulara cererii de recurs în suportul solicitării vizate nu a prezentat probe concludente și pertinente ce ar confirma starea financiară precară a Valentinei Strugaru ținând cont de faptul că, o concluzie obiectivă la acest capitol nu poate fi concepută în lipsa informației de la Inspectoratul Fiscal de Stat ce demonstrează existența conturilor bancare la toate instituțiile financiare, informația de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute, informația de la Întreprinderea de Stat "Registru" privind mijloacele de transport, pe care le are în proprietate și alte probe ce demonstrează valoarea patrimoniului disponibil.

Mai mult, cele invocate în sprijinul solicitării cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat de reprezentantul recurentei precum că din spusele lui Valentina Strugaru, este în imposibilitate de a achita taxa de stat din cauza lipsei surselor financiare, nefiind angajată în câmpul muncii, poartă un caracter declarativ și nu este susținut prin probe în sensul art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

În concluzie, Colegiul reține ca fiind justă respingerea de către instanța de apel a cererii de scutire parțială de la plata taxei de stat în circumstanțele lipsei probelor în acest sens, precum și soluția de a nu da curs apelului, deoarece la materialele cauzei lipsește dovada achitării integrale a taxei de stat, lacună care urmează a fi înlăturată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018 în partea contestată este întemeiată și legală, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de reprezentantul Valentinei Strugaru, avocatul Andrei Briceac, și a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către, reprezentantul Valentinei Strugaru, avocatul Andrei Briceac.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018, în partea contestată de reprezentantul Valentinei Strugaru, avocatul Andrei Briceac, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dora Gavgaș (Loghin) împotriva lui Gheorghe Loghin, Nicolai Mușet, Valentina Strugaru cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil și recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare, și acțiunea înaintată de Valentina Strugaru împotriva Dorei Gavgaș (Loghin), Gheorghe Loghin, Nicolae Mușet, Rodica Rusu, Societatea cu răspundere limitată „Stilconstruct” și Oficiul Cadastral teritorial Chișinău Întreprinderea de Stat „Cadastru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, recunoașterea nulității contractelor de vânzare-cumpărare și obligarea înregistrării dreptului de proprietate în Registrul Bunurilor Imobile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic